



Са највише инстанце државе (и партије) грађанству је упућен позив за донаторство органа како би «наша земља стала раме уз раме са најхуманијим друштвима у *Европи*». [[1](#)]

Приказан је факсимил документа

[[2](#)]

који садржи Приступни образац за *добровољног даваоца*

органа (попуњен именом Борис, Љубомир, Тадић) и Изјаву о *завештању* органа.

Новински чланак сугерише да је Председник Републике Србије завештао своје органе и да позива и друге да учине исто. Иако не мислим да већ сад не стојимо раме уз раме са најхуманијим друштвима *било ког континента* осим Антарктика [[3](#)], запитао сам се зашто да завештам своје органе.

Да ли су моји органи заиста моји?

Обзиром да се у цитираном документу говори о органима, а не органу, реч је у суштини о *завештању тела*. Да ли сам ја власник свога тела да бих могао њиме да располажем за живота и оставим га некоме након смрти? Ако сам хришћанин, могу сматрати да моје тело не припада мени, већ Богу, јер није настало мојом вољом, нити мојом заслугом, већ је *Божија творевина* [[4](#)].

Ако сам ипак власник свога тела, зашто њиме не могу суверено да располажем? Да ли је потребна моја дозвола да би над мојим телом била извршена хируршка интервенција? Није. [[5](#)] Да ли могу да наложим лекарима да ме усмрте, јер сматрам да ће ми тако бити лакше (еутаназија)? Не могу. Да ли могу да забраним да се над мојим телом после моје смрти изврши аутопсија? Не могу. Ако неко други у свим овим и другим ситуацијама одлучује о моме телу, зашто је потребно да лично дам сагласност да се «моји» органи могу узети после моје смрти?

Када сам заиста мртав?

Лекари ће одлучити о томе. Они су се већ (са правницима) договорили да сам мртав онда када «наступи мождана смрт». Али ја знам да сам жив док год дишем, а и ако не дишем постоји машина која ће ми омогућити да дишем и даље. Неко мора искључити ту машину да бих умро, а то ћу бити ја, иако сам без свести, јер сам дао сагласност потписавши се да сам *добровољни даваоц органа*, што значи да их дајем ипак за живота. Оном другом изјавом о *завешт*
ању органа

, сагласио сам се да из мог тела, које
тренутно

не дише, могу бити узети органи и дати неком другом, о чему ће одлучити неко трећи. Све ће се то дешавати док моје срце буде још увек куцало...

[\[6\]](#)

Али, иако моје срце у потпуном незнању тврдоглаво бије, ја сам већ (правно и фактички) постао

кадаверични даваоц органа

[\[7\]](#)

Да ли сам заиста хуман?

Ово питање је теже од претходних. Ако завештам органе, хуман сам према друштву, а нехуман према својим наследницима, јер им нисам омогућио да продајом мојих органа дођу до нешто новца, чиме бих им остао у лепшој успомени. Друштво је истовремено нехумано према мени, јар тражи да дам бесплатно нешто што је вредно, а такво понашање у свим другим ситуацијама карактерише као *губитничко* («лузерско»).

Али и таква, лузерска хуманост према друштву, само је симболичка и посредна, јер је *де персонализована*

. Хуманост се ипак испољава лицем у лице,

од живог ка живом

. Она има свој конкретан емоционални и етички садржај. Из овога закључујем да нисам хуман ни ако завештам ни ако не завештам своје тело, из чега следи да ово завештање нема везе са хуманошћу. Могуће је да је значење појма хуманост већ увелико измењена и да хумано сада значи, пре свега,

бесплатно

.

Нормирање хуманости

„Са нашег становишта, уколико се човекова способност за жртву претвори у норму, правило или нови критеријум хуманости, и то ће значити својеврсно насиље.“ [\[8\]](#) Ако моје понашање проистиче из

норме

, а не из слободне воље и одговорности, онда норма замењује закон

[\[9\]](#)

, па и слободу саму.

Ако се може нормирати хуманост, зашто би се чудили томе што краставци не смеју бити криви! А краставци морају бити *и* искривљени, да би наставили да буду краставци. То је биолошки закон и, за разлику од норме, није га

измисли

о

човек.

Данас криви краставци не могу у

еуросамоуслугу

, а сутра нехумани људи неће моћи да приђу ни исправном краставцу, ни чему другом, у тој истој самоуслугу савршено уређеног постдемократског друштва.

Нормирање стварности чини суштину *еурозбиље*. И сам процес предприступања почиње преписивањем и превођењем бескрајног низа задатих норми. Њима се уређује

све

па и

живот

сам, а хуманост је тек једна од идеја о животу.

Да ли разумем шта друштво од мене очекује?

Мислим да разумем, и то ми се најмање допада! Преко мојих органа и нечије болести неко би хтео да се *учлани* негде (обавезан је префикс *еуро* [\[10\]](#)), и целу ту операцију ставља под плашт хуманости. Мислим да сам хуман по дефиницији, као

људско биће

. Као хришћанин, свестан сам да се човекољубље

делатно

остварује, при чему избор начина проистиче из
слободне воље

. Као разуман човек свестан сам да хуманост нема везе ни са
новцем
ни са чланством.

Као мисаоно и сумњичаво (можда критичко) биће, питам се шта ће неке моје остарели и истрошени, могуће оболели, органе када будем умро у седамдесет и некој години живота? Не треба му. Ако сам релативно млад и настрадам (у саобраћајној несрећи), требаће му! Шта некога, ко је довољно моћан и жељан зараде и *успеха*, спречава да сазна да сам завештао органе, и да се онда потруди да сазна и мој

ДНК профил

(можда при узимању крви на преглед). И шта га онда спречава да, ако има профитабилну наруџбину, уреди да ме удари неки бољи ауто или нешто још софистицираније што не оставља толико трагова? Ништа
их
не спречава...

Даље се питам, зашто су толико узавреле страсти у кампањи око *трансплантације органа*, која је краткорочно и само тренутно решење за оболеле, када смо «на прагу» дугорочног и ефикасног решења, а то су *матичне ћелије*

. Већ се почело са чувањем и складиштењем матичних ћелија узетих из пупчане врпце новорођенчета. Док ова деца достигну одрасло доба, многи органи моћи ће да буду замењени ћелијама истог организма, тако да *неће бити*

одбацивања новог органа

. (О овоме би се могло доста сазнати од нашег познатог ветеринара који има дозволу Британске комисије за *репродукцију*

да клонира људске ембрионе

[\[11\]](#)

, али се то не би уклапало у ову *националну кампању*

[\[12\]](#)

)

Да ли ћу икада бити мртав?

Не, нећу! Мој орган биће замењен другим на тржишту евидентираних органа бескрајно степенованих ткивних подударности. Једнога дана чекаће ме неалоцирана и моја матична ћелија у сигурности *биолошке банке* чији сам проверени депонент и којој редовно плаћам променљиву камату на свој драгоцен улог. Мој генетски код биће, у још непостојећем, али наступајућем, футуру трећем, благовремено прочитан и *ослобођен*

од сваког изненађења, непријатности и *грешке*

. (Намерно не кажем болести, јер ће чаробним мамцем болести и знањима медицине бити остварени најскривенији фантазми нове еугенике.) Ја сам бесмртан. За све се још давно побринуо

неко

и о свему сада мисли

неко

. Моја слобода је излишна. Могу да будем спокојан. Изненађења неће бити! Заиста, Нобелова награда за ензим бесмртности већ тријумфално пристиже!

[\[13\]](#)

Алхемија живота враћа осмехе на лица научника.

Од трансплантације до еугенике

Ако трагом једне од интернационалних фондација попут *Еуротранспланта*, пратимо изградњу европске магистрале будућности, запажамо да се она протеже у правцу северозапад-југоисток и да почиње да се гради од свог информационог центра (*компјутеризованог информбироа*

) – Брисела. Њен супротни крај засад се заглавио у балканским гудурама, али води ка Блиском истоку, колевци савременог човека. Овладавши пољопривредом овај умни и делатни човек (

Ното

sapiens

) пре десетак хиљада година истим правцем кренуо је да крчи

прашумску

Европу.

[\[14\]](#)

У тек започетом 21. веку, након давнашњег бекства из паганизма у монотеизам, *цивилизована*

Европа тражи његову

жртву

. Најпре органе, потом матичне ћелије, на крају

генетски материјал

Зашто да завештам органе када сам бесмртан

Пише: Драган Митровић
четвртак, 08 октобар 2009 16:48

У свести савременог европљанина овај пут почиње *еурозамишљајем* у коме непрекидно тече мед и млеко. Слика се генерише финим звецкањем евра.

[\[15\]](#)

Затим следи још увек ружичаста фаза нормиране еурозбиље у којој сви могу да купе исправан краставац. На крају долази

еугеничка еурострада

у којој нико и ништа неисправно неће моћи у еуросамоуслугу.

Овај фасцинантно привлачан пут *Човек* је прешао већ много пута, на готово свим тачкама планете, увек на различите начине. То је фатализам историје - пут ка утопији као изгубљеном рају или земљи дембелији, који се завршава у паклу обмане и робовске *антиутопије*

. На ову опсену

српско друштво

је нарочито сензибилисано, јер је управо сишло са једног таквог незавршеног европског аутопута мултикултуралности и самоуправљања.

Нови културни образац старог тоталитарног тржишта

Ако резимирам своја промишљања не тему завештања органа, могао бих да закључим да друштво од мене очекује да сам необавештен, квазицивилизован, а хуман, и да као такав партиципирам у формирању још једног културног обрасца који овог пута уводи *симболичко саможртвовање*

, потпуно

десакрализује људско тело

и проширује постојећи опсег његове

употребне вредности

стварањем (слободног), засад некомерцијалног,

тржишта

људских ткива и органа.

Завештавање органа, како се сада представља, само је први корак у *привикавању* људи на то тржиште, као и они

чипови

у личним картама од

јуче

на које смо већ заборавили, а који ће већ

сутра

садржавати и наш ДНК профил. Ни тада се нећемо ни најмање зачудити, јер промене су мале и хумане, такоређи

квантне

[\[16\]](#)

, али врло достижне и трајне! Реч је не само о информационој контроли и програмирању јавног мишљења, већ и о темељном

биолошком надзору

друштва и природе, пре свега у области генетике и репродукције.

[\[1\] http://www.politika.rs/rubrike/tema-dana/Predsednik-Srbije-zaveshtao-organe.sr.html](http://www.politika.rs/rubrike/tema-dana/Predsednik-Srbije-zaveshtao-organe.sr.html)

[\[2\]](#) *Ibidem*

[\[3\]](#) Ипак, у духу *екохуманизма*, могуће је запитати се да ли су пингвини хуманији од људи, па и од грађанства Србије. У духу истог културног обрасца, могућа је дилема да ли, у налету планетарне љубави, завештањем органа заиста

поштујемо све ентитете

, јер наши органи засад не би били пресађивани пингвинима. Погледај

Themes Journal for Social Research (Teme Časopis za Društvene Nauke), issue: 02 / 2002, pages: 245-260, on

www.cceol.com

[\[4\] http://www.svetosavlje.org/biblioteka/lestvica/pouka22.htm](http://www.svetosavlje.org/biblioteka/lestvica/pouka22.htm)

[\[5\]](#) Могу да се изјасним, ако ми буде пружена прилика за хуманост, тако што ћу потписати изјаву пре хируршке интервенције да прихватам њене последице које ми иначе нису јасне, пошто немам потребно образовање да проценим реални ризик. Овим ипак не дајем сагласност за операцију, већ само ослобађам лекара одговорности за последице његове одлуке које ће бити на моју штету. У другим, мање ризичним или више

Зашто да завештам органе када сам бесмртан

Пише: Драган Митровић
четвртак, 08 октобар 2009 16:48

ризичним (животна угроженост), ситуацијама моја се сагласност *подразумева*
(свемогућа пресумпција сагласности).

[6] Можда не бих имао среће да у кључном моменту имам прибране и стручне рођаке.
Види случај *ZachDunlap* http://en.wikipedia.org/wiki/Brain_death

[7] <http://www.eurotransplant.nl/?id=ondonation>

[8] <http://pravoslavlje.spc.rs/broj/1009/tekst/princip-dobrovoljnosti/>

[9] Бодријар, Ж. Симулакруми и симулација, Светови, Нови Сад 1991, стр. 37.

[10] Овај префикс нема, у потпуности, ни географско ни политичко значење, већ
магијску снагу једне меме. Погледај које су земље чланице ове интернационалне *фо*
ндације
на
<http://www.eurotransplant.nl/?id=about>

[11] <http://www.mail-archive.com/sim@antic.org/msg19432.html>

[12] <http://www.politika.rs/rubrike/tema-dana/Predsednik-Srbije-zaveshtao-organe.sr.html>

[13] www.politika.rs/rubrike/Svet/Nobel-za-otkrice-enzima-besmrtnosti.sr.html

[14] Истим правцем у Европу данас хрле трговци дрогом, људима, људским органима,
оружјем... Вољом важних европских (и ваневропских) држава, које су потпуно свесне ове
трговачке руте, чвориште овога пута постао је бесправно и насилно отуђени део
територије Србије – Косово и Метохија.

[15] Одабраним припадницима локалне (компрадорске) елите дозвољен је и *додир* са еуромонетом. Њихов доживљај испитује се исписивањем врло компликованог финансијског извештаја.

[16] И за ове кванте социјалних промена важи принцип неодређености, као и за оне у природи. Да ли је једна промена *заиста* хумана или нехумана сазнаћемо, нажалост, много касније. У тренутку настанка она је *истовремено* и хумана и нехумана. Све је ипак препуштено човековом *слободном* избору.